

Mohammad Ashraff

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

Í dag eri eg ótrúliga takksamur fyri, hvussu stóra vælvild og hvussu stórt álit varð sýnt mær frá einum hópi av fólki. Rósing Rasmussen átti høli í Frantsabrekkuni, og hann lovaði mær at leiga hesi. »Leiguni finna vit útav seinni«, segði hann, og so fór eg bara ígongd. Eg fekk skaffað mær máling, Marstein var sera lagaligur, tá eg spurdi um at keypa hvítvørur upp á borg. Ein elektrikari játtaði at gera el-arbeiðið, hóast eg bert fekk goldið ein lítlan part her og nú, og fyrrverandi eigarin av Zanzibar lænta mær friturur v.m. Tað var líkamikið, hvørt spurningurin var. Eg fekk altíð at vita, at hetta klára vit, og at vit nokk skuldu finna útav, hvussu gjaldast skuldi, og tað var eitt fantastiskt álit at fáa.

– Eftir nakrar mánaðir var klárt, men eg átti ikki eina krónu at keypa vørur fyri. Og eg kendi ongan á heilsølunum, og tí bar ikki til at keypa upp á borg. Eg spurdi onkur vinfólk, um tey høvdu møguleika at lænta mær 10.000 krónur, men tey søgdu nei. Eg leigaði um hetta mundið hjá Eyðun Christiansen, og vit vóru sera væl. Eg vildi tó ikki spyrja hann, men at enda sá eg mær ikki annan veg. Har var ikki hálvatalað orð, áðrenn hann játtaði at veðhalda fyri einum lítlum bankaláni, og so var bara at fara ígongd.

Og so var ein succés fødd í býarlív-inum í Havn. Longu fyrsta vikuskiftið var stúgvandi fullt av fólki, sum vildi keypa, og eftir bara tveimum vikum hevði býráðið fingið nokk.

– Eg fekk bræv frá teimum, har tey søgdu, at um eg ikki fekk skil upp á óruddið – grillbakkar, matrestir v.m. – sum sløddist um allan býin, so varð handilsloyvið tikið frá mær. Men hetta vísti eisini, hvør tørvurin á einum slíkum stað var. Eg gjørdi altíð mat niðurfyri, so alt var kárt til skjóta avgreiðslu, tá dansurin stongdi og fólk komu út. Og so var bara at taka pengar

við aðrari hondini, meðan matur varð útflyggjaður við hinari. Tað gekk skjótt fyri seg, og tað gingu bert fáir mánaðir, áðrenn eg hevði goldið alt, sum eg hevði lænt og fingið upp á borg. Og longu eftir fyrsta mánaðin søgdu heilsølurnar, at tað var ikki neyðugt hjá mær at gjalda kontant. Rósing mundi tó ongantíð fáa nakað, minnist meg rætt. Hvørja ferð eg spurdi, segði hann, at nú hevði eg gjørt so og so nógv við høl-ini, og tí skuldi eg fáa tveir ella tríggjar mánaðir afturat. So eg slapp ikki at betala honum nakað.

Góðskan avgerandi

Bert eitt ár seinni flutti Snack-grill út í Marknagil. Ashraff var væl fyri figgjarliga, og tá Mylnan beyð honum leigumál við forkeypsrætti úti í Marknagili, tók hann av. Fyrstu tíðina rak hann so grill bæði í Miðbýnum og í Marknagili, men hetta gekk ikki eins væl, og tí gjørdi hann av at steingja í Miðbýnum.

Hóast Marknagil tá var sannur útjaðari í høvudsstaðnum, so nervaði hetta ikki minsta petti. Ein stórur partur av býarmentanini í Havn snúi seg um bilkeyring aftur og fram eftir røntguni, og hendan ferðslan lagaði seg bara til veruleikan, at grillbarrin nú var í Marknagili. Og sjálvur hevur Ashraf eina púra greiða grundgeving fyri, hví so var.

– Eg skal ikki reypa, men eg eri sannførdur um, at hetta snýr seg um góðsku. Eg plagdi at taka til, at kundu fólk finna ein betri kylling & chips í landinum, so skuldi eg geva teimum 1.000 krónur. Og eg kom ongan tíð at betala nakran 1.000 krónuseðil! Loyndarmálið var, at eg tilgjørði høsnaungarnar, áðrenn eg steikti teir, har tað vanliga er, at teir bara verða grýttir frystir í frituruna. Eg skal ikki avdúka, hvussu eg gjørdi, men hetta var tann lítl munurin, sum hevði alt at siga.

– Og so kendi eg eisini føroysku

matmentanina. Sjálvur dámar mær allan føroyskan mat – tó ikki garnatál – og tí helt eg meg vita, hvat føroyingar vildu hava. Og har haldi eg, at eg rakti væl.

Hetta er mítt heim

Býarmyndin stóð við fram til 1994. Í síni tíð var dóttirin avgerandi fyri, at Ashraf ikki rýmdi av Sjómansheiminum og landinum, men nú var hon millum tann hópin av føroyingum, sum nomu sær útbúgving uttanlands.

– Tað gjørdi, at eg ikki kendi meg eins knýttan at Føroyum. Eg var í Pakistan eitt skifti, og eftir hetta kom ongantíð ferð á aftur í Marknagili. Eg giftist konu úr heimlandinum, og hon vildi ikki hoyra talan um at flyta til nakrar lítlar oyggjar langt úti á havinum. Vit fluttu tí til Danmarkar, men eg haldi ikki, at eg veruliga havi trivist. Í øllum førum havi eg havt tað soleiðis, at hóast skinnið er flutt, so hevur høvdið alla tíð verið eftir í Føroyum.

– Og so eru vit við dagin í dag. Eg var á lítlari vitjan í fjør, og nú havi eg so verið tveir mánaðir í hesum umfarinum. Partvíst við tí endamáli at vita, um tað hevði borið til hjá mær at flutt aftur til Føroya. Men sum stakur pensionistur er stórur munur á at búgva í Danmark og í Føroyum. Eg kundi sjálvandi roynt meg við nýggjari grillbar, men eg eri altso vorðin 68 ára gamal, og í dag eru matstovur á hvørjum horni her í Havnini, so figgjarliga hevði hetta neyvan riggað eins væl, sum tað gjørdi á sinni.

– So eg flyti helst ongan veg úr Danmark, men eg meti Føroyar sum mítt heimland. Tað er her eg havi mínar vinir og tað, sum eg kalli familju. Eg fari altíð at vera æviga takksamur fyri tann mátan, sum føroyingar góðtóku meg uppá, og vónandi verður talan um nógvar Føroya-ferðir afturat, sigur Mohammad Ashraf.

Lærði føroyskt á gøtuni

Størsta avbjóðingin, sum Ashraf hevði í Føroyum, var at læra seg málið. Tá hann flutti til Tvøroyri dugdi hann hvørki danskt ella føroyskt, og støðan var lítið mætari, tá hann flutti av Tvøroyri og eitt skifti búði á Sjómansheiminum.

– Eg hevði ilt við at laga meg til føroysk viðurskifti, men eg ásannaði, at skuldi eg klára meg í Føroyumk, mátti eg duga at samskifta. Sjálvandi kundi eg lært meg danskt ella enskt, men tað hevði verið fremmandamál hjá bæði mær og føroyingum, so eg gjørdi upp við meg sjálvan, at eg skuldi læra føroyskt.

– Eftir var bara at finna útav, hvussu eg skuldi læra tað. Eg gjørdi so tað, at eg hvørt

kvøld gekk runt í Havnini. Fólk her høvdu nóg illa sæð ein brúnan mann fyrr, so tað var sjálvandi eitt ávist forvitni. Eg prátaði við høg og lág, og ikki minst tosaði eg ofta við fólk, tá møti hevði verið í Ebenezer.

– Tað gingu einir seks mánaðir, men bráðliga dugdi eg tað mesta av føroyskum, og eg var púrusta bilsin av, hvussu skjótt hetta hevði gingið.

– Samstundis bar hetta eisini við sær, at eg kom at kenna nógv fólk. Eg fekk nógvar vinir, sum vóru mær til stóra hjálp, tá eg byrjaði við grill-barrini, og hóast fleiri ikki longur eru millum okkum í dag, so eru eisini fleiri, sum eg havi vitjað, nú eg havi verið í Føroyum eina tíð.